

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Nem vagyunk mi medvék!

A „Világ“ című szabadkőműves lap dühöng azon, hogy Győrött a főispáni beiktatást misével kötötték össze. Szerinte ez egy új program-pont.

Elemezzük csak kissé ezt a kis radikális okvetetlenkedést. Először is hazug az a megállapítása, hogy a mise új program-pont a főispáni beiktatásoknál. Nem. Ez a pont már akkor szerepelt magyar királyok koronázásánál, főispánok és egyéb beiktatásoknál nálunk Magyarországon, mikor a „Világ“ kis radikálisainak úkapái még valahol messze keleten csinálták az akkori időknek és körülményeknek megfelelő radikálizmusukat.

Aztán „mire való ez a misére menés?“ A mai mozgalmas idők nem engedik, hogy ennek az okát — célját most bővebben magyarázzuk a kis szabadkőműves magyaroknak. Biztosítjuk a kis türelmetlen progressziveket, hogy ha a cionisták új állama meglesz és az ottani főispáni installációk alkalmával a rab-bik ünnepélyes istentiszteletet fognak tartani, mi ez ellen egy szót sem fogunk szólni. Legfeljebb annyit engedünk meg majd az ottani keresztény radikálisoknak, hogy az istentisztelet ideje alatt otthonmaradva a kör-müket piszkálhassák, ha ez nekik így tetszik. De eleve is szemérmetlen pökhendiségnek mondanók, ha keresztény radikális ujságjaikban ez ellen firkálni merészelnének s a vendégjoggal rutul visszaélve gunyolnák vendéglátó zsidó házigazdáiknak ősi hitét és atyáik tisztelettel őrzött hagyományait.

Végül: az ilyen rendelkezés nem helytelen és nem adhat okot semmiféle félre-értésekre. Szent István ezer-éves országában ez így illik. Ugy gondoljuk (sok százezer zsidó polgártársunkkal egye-

temben), hogy az Uristent még a huszadik században sem s még a főispáni állás-ban sem lehet szegreakasz-tani.

Egészen röviden: az általános választójog, Tisza bu-kása és Vázsonyi miniszter-sege még nem jelenti azt,

hogy mindnyájan, az egész magyar nemzet medvévé al-akulunk át és Jászi Oszkárék karikáját hagyjuk az orrunkba füzni s azzal engedjük tán-coltatni magunkat.

Nem. S ha ezt odaát nem hiszik el, hát majd hatéko-nyabban megmagyarázzuk.

Orosz-francia viszály.

London, július 23. A Daily News elenti Péter-várról: A francia kormány az Oroszországgal kötött államszerződéseket felbontotta.

Statárium Pétervárott.

Stockholm, jul. 23. Pétervárott nagyok a za-vargások. Emiatt kihirdették a statáriumot. A Pravda ujság szerkesztőségét megostromolták. A tüntetők köve-telik Lenin üldözését.

Uj orosz főparancsnok.

Pétervár, jul. 23. A Pétervári Távirati Ügynök-ség jelenti hivatalosan: Kornilov tábornokot a délnyu-gati hadsereg főparancsnokává kinevezték.

Kémhajászat Péterváron.

— A lázadókat a frontra viszik. —

Pétervár, jul. 23. A kormány mindazokat a ka-tonai egyéneket, akik a leg-utolsó lázadásban résztvet-tek, beosztja a hadosztályok-hoz. Mindazokat a szemé-lyeket, akik ama gyanu alatt állanak, hogy Német-ország ügynökei, letartóz-tatják. Már is sok ilyen gya-nus egyént tartóztattak le, köztük Umenson asszonyt,

a híres Bolzeviki-vezért, Koblovskit, Lenin barát-ját és Sternberg gyárigaz-gatót, akit egyébként azzal gyanusítanak, hogy Péter-vár és Stockholm között le-vélváltást közvetített. Letar-tóztatták még Zinovrevet és Steklovot. Leninnek, kinek letartóztatását szintén köve-teli a nép, tartózkodási helye ismeretlen.

Bíróság elé viszik az orosz fölkelőket.

Stockholm, jul. 23. A pétervári kormány elha-tározta, hogy letartóztatja és átadja a bíróságnak mind-azokat, akik a legutóbbi fölkelést rendezték és abban résztvettek.

A császár keleten.

Berlin, július 23. Vilmos császár tegnap este a keleti harctérre utazott.

Merénylet az orosz miniszterelnök ellen.

Milano jul. 23. Lvov miniszterelnök, továbbá Ke-renszki és Cseidze miniszterek ellen merényletet intéz-tek, de nem sikerült.

Az ügyes Michaelis.

- Mit szól hozzá Lloyd George? -

London, jul. 23. Lloyd George beszédet mondott és abban válaszolt az új né-met kancellár beszédére. Rá-mutatott arra, hogy a kan-cellár beszéde nagyon ügyes beszéd, mely mindenfelé te-kint. A béke barátainak a szemében békebeszéd, a há-boruspártiak szemében há-borús beszéd, egyszóval olyan beszéd, melyet a ka-tonai helyzet javulásával változtatni lehet.

Hátrátnak az oroszok.

Berlin, jul. 23. Wolff-jelentés: Flandriában tüzer-ségi harc. Keleten, Smor-gontól délre erős orosz tá-madások meghiusultak. — Egyes áttörési helyeken még harcolunk. Szereth-menti támadásainktól kényszerítve az egész orosz front a Zlota-Lipától a Dnyeszter-felé hátrál.

Főispánok -- országgyűlés.

Budapest, jul. 23. A legközelebbi napokban meg-jelennek az új főispáni ki-nevezések. — Ma délután a képviselőház ülést tart. Va-lószínűen elnapolják az ülé-seket szeptemberig.

Felhívás a forradalom

igaz barátaihoz.

Németek szították az orosz fölkelést!

Pétervár, július 23. Kerenszki hadügyminiszter dróttalan táviratban közölte Reval, Helsingfors és más városokkal, hogy teljes be-bizonyítás szerint a fölkelést Németország ügynökeinek a közreműködésével idézték elő. A zavargásokat már teljesen elfojtották és a fő-cinkosok letartóztatása fo-lyamatban van. Kerenszki felszólítja a forradalom igaz barátait, hogy támogassák a kormányt a belső és külső ellenségek ellen az ország demokráciájának a megvé-désében.

Hogyan lehet gabonát eladni és venni?

— Az új termésrendelet. —

Tegnap életbe lépett az új termésrendelet, melyet a következőkben ismertetünk:

Buzát, rozst és kétszerest állatok etetésére felhasználni egyáltalán tilos. Az alakítandó átvevő-bizottságok működésének megkezdéséig a termelő termésfeleslegét az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének megállapított módzatai mellett a H. T. bármely bizományosának eladhatja.

Aki maga nem termelő, vagy a kinek házi szükségletét saját termése nem fedezi, mindaddig, amíg az átvevő-bizottság a község területén működését meg nem kezdi, legkésőbb azonban az 1917. október 15-ig, a községi előjáróság (városi polgármester) által részére kiállított vásárló igazolvány alapján jogosítva van a saját házi szükségletére búzát, rozst, kétszerest, kélest és árpát, annak a községnek a területén, ahol lakik, készáru vétel útján a községi előjáróság által kijelölt és a vásárlási igazolványban név szerint megjelölt termelőtől vásárolni.

Akinek azonban aratáskor nincs annyi készpénze, hogy az őt és családját megillető összes egyévi szükségletet kifizesse, ahelyett a község lesz köteles bevásárolni a szükséges termésmennyiséget és adja ki annak idején nekik a lisztet. A kenyér- és főzöliszt ára marad a régi; csupán a nullás liszt lesz drágább.

Az új gabonának az árát lapunk más helyén közöljük.

Az őrlési engedélyekre vonatkozó értesülésünk a következő:

A szabadkai gazdaközönség száma esatben fordult a polgármesterhez, hogy adjon őrlési engedélyt gabonaművekre, mert liszt-készletük kifogyott és nagy szükségletük fedezése előtt állnak. Biró Károly dr. polgármester nem tudott a gazdaközönség kérésének eleget tenni, mert a közlelmezési hivatal ilyen esetekre semmiféle intézkedést nem tett.

Erre nézve a közlelmezési hivatal most kimondja, hogy nagyon kivételes esetekben adhat a polgármester őrlési engedélyeket. Az őrölt gabona mennyiségét azonban a malmoknak pontosan el kell számolniuk s a most őrölt gabonát az új járandóságból az érdekelteknek levonják.

A járandóságok pedig ezek:

Az őstermelő férfinak részére a búzából, rozsból, kétszeresből, árpából együttvéve jelenleg 15 kilogrammot, egyéb őstermelő, vagy az őstermelő családtagja részére 12 kilogrammot lehet fejenként és hónapoként házi szükséglet címén feloldani. A hatóság által ellátottak, tehát a városi lakosság részére pedig havonként és fejenként legföljebb 7 kilogramm lisztet lehet kiszolgáltatni.

Mitől keserű a város lisztje?

— Még mindig büdös a szabadkai kenyér. —

Utóvégre nem az újság a hivatalos helye annak a sok panasznak, melyet a szabadkai közlelmezési hivataltól kapott liszt élvezhetetlensége, teljes használhatatlansága miatt annyian tesznek, de mivel ez mégis csak közérdek, sőt igen fontos és majdnem a legeslegfontosabb közérdek, a városi vezetőség helyett kénytelenek vagyunk mi újságírók ekoskodni, elővenni a jobbik eszünket, azt egy kicsit megcsavarni és kisütni valamit, kihozni az okot, hogy mitől lehet olyan komisz és keserű a városi liszt (de csak Szabadkán!) és miért nem eszik ragacsos, koromfekete nyúlós kenyeret az, aki maga őröltte a gabonáját.

Vádolni mi nem akarunk senkit, egyetlen szabadkai malmot sem, csak hivatkozunk más városok példájára és az ott talált rendetlenségekre felhívjuk a szabadkai közlelmezés vezetőinek a figyelmét. Egyik helyen a következőket állapították meg: a városi közlelmezési lisztet egyik nagy malomban őröltették. A malomtulajdonos nagyon lelkiismeretlen ember volt és ha jött hozzá magánfelhozta gabonáját és kérte, hogy finom lisztet őröljön ki neki, hát ő akkor kiválogatta a búzából a konkolyt mind és őrölt gyönyörű

lisztet a gazdának. Hogy aztán mennyi vámot vett, az mellékes.

Ezt a konkolyt a malmoknak be kellene szolgáltatniuk a hatóságnak. De mit nem tett a mi élmes és lelkiismeretlen melnánk? Nem szolgáltatotta be a konkolyt, mert nagyon kevés pénzt kapna érte, hanem beletette szépen a Haditermény gabonájába, a városi közlisztbe, — mert így, mint lisztért, háromszor annyi pénzt kap érte, — ugyanannyi búzát vett ki a zsákokból és megörölte az amugy is eléggé konkolyos gabonával.

A városi közlelmezési hivatal vezetője természetesen rögtön észrevette a manipulációt, mert mielőtt kiadta a lisztet kimérés végett, azt megszagolta és megízlelte. A büdös lisztet aztán visszaküldte, a malmot elítélték és azóta ott is jó liszt van.

Hogy mindez melyik városban volt? Azt nem áruljuk el, mert hátha a szabadkai liszt ugysem ezért büdös és keserű, savanyu és akkor hiába volt a felhozott példa. Mindenesetre jó volna megvizsgálni még a közönség részére való kiadás előtt azt a lisztet és utána járnunk, hogy mi lehet az élvezhetetlenség oka. Talán csak nem nagy kunszt ezt megtenni?

A csendőrök fejbelttek egy katonaszökevénynt.

— „Mások egy évig is itthon csavarognak.” —

(Saját tudósításunk.) Berkes Mihály 86. gyalogezredbeli közlegény akinek polgári foglalkozása lakatos, azon a címen, hogy hazamegy a földjére ezermunkát végezni, 20 napi szabadságot kért. Meg is kaptja szabadságot, mert földművesnek mondta magát. Mivel pedig nincs is semmi földje, a 20 napi szabadságot csavargással töltötte, a múlt hó 26-ától július 15-éig.

Még a szabadságidő letelte előtt, éppen 14-én, elfogták a csendőrök mert mezőgazdasági munkára kapott szabadságot csavargással töltötte. Akkor átadták a katonai parancsnokságnak, de onnan még aznap el is bocsátották és az őrmester meghagyta neki, hogy másnap vonuljon be.

Ő azonban tovább csavargott. A csendőrijárőr ugy estefelé a VIII. kör, Berkes-utca végén találkozott vele s miuthogy már ismerték, felszólították, hogy igazolja magát, mit keres még mindig polgári ruhában. Berkes azt mondta, hogy táviratilag 10 napi új szabadságot kapott. A távirat lakásán van és ott meg fogja mutatni. Persze, ez csak kifogás volt és Berkes arra várt, hogy a lakása felé tartó csendőrök mellől alkalmas pillanatban megugorhassék. Ez sikerült is neki és a gubógyár mellett a vasúti telepen keresztül futni kezdett a Halasi-szőlők irányában.

A két csendőr többször rákiáltott, hogy a törvény nevében álljon meg, mert különben fegyvert használnak ellene. De ő csak tovább futott. A járőr utána futott és a környéken járó embereket is felszólította, állják el a szökevény útját. Ezt azonban az utcán néző közönségből senki sem kísérelte meg.

Mikor a menekítés irányában a csendőrök már nem láttak más embert, Nánási Kálmán csendőralőr-mester kétszer rálőtt fegyveréből a futó Berkesre. Egyik golyó Berkesnek a fejét találta el, de nem veszélyesen és bár egész arca csupa vér volt már, ő csak tovább futott s betért a sűrű gyümölcsfák és szőlők közé. Itt már nem lehetett rálőni mert munkások dolgoztak a szőlőben.

Berkes végre teljesen kimerülve leült a földre és megvárta a járőrt, mely megbilincselve a város-házára kísérte. Ott elmondta, hogy készakarva nem vonult be szabadságidejének letelte után — pedig semmi dolga sem volt — mert „más katonák egy évig is itthon csavarognak” és ő is jobban szeret itthon lenni, mint a lövészárkban.

Az ügyben Wachsmann Vilmos csendőrnagy, zombéri szárnyparancsnok tegnap vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a csendőr jogosan használta fegyverét a katonára ellen.

Inkább ne írjanak rólunk!

Az Ujverbáson megjelenő németnyelvű hetilapot sok támadás érte már amiatt, hogy nem magyar nyelven jelenik meg. Mostanában igyekszik is ez a lap minél több magyar nyelvű cikket hozni a német betűk között, de mindjárt ebben a tegnapi számában, melyben már tulayomó részben magyar szöveg van, mintha éppen Szabadkát akarná kicsufolni, olyan szép tárcacikket közöl. Lead ugyanis egy jókora részletet Iványi Istvánnak, most elhunyt történetírónak a könyvéből, de nem veszi figyelembe, hogy az a könyv még a 80-as években íródott.

Igy kerül aztán a tegnapi újságba az ilyesmi, hogy a szabadkai vasúti állomás közelében most csinos park van. Szegények vagyunk, de aki most megtalálja jelzett helyen a csinos parkot, annak

100 koronát készségesen veszünk föl előlegként a jövő havi riporter fizetésünkből.

Azt is írja az a verbászi cikk, hogy a ternyos városház kockaköves és gömböcökkel díszes tere tekint le.

Hát először is a városháza nem le, hanem föltekint, mert egy kicsit nagyon mélyre találták építeni; másodsor pedig miért díszes ott előtte az a tér? Mi még ezt nem vettük észre.

Egy azonban mégis csak van nagyon igaz abban a cikkben, mikor t. i. a környéki földművelő nép tejet, vaját, zöldségféléit és baromfit ugyan be nem hoz a városba. Ez már a 80-as évektől mindig így van. No, ez igaz! Csak legalább ezen tudnának változtatni verbászi újságíró-kollégáink!

Biztosítják a bábákat.

A városi szülésznök betegség esetére való biztosítása.

A városok hatóságához a belügyminisztériumtól leirat érkezett, mely utal arra, hogy az 1917. évi XIX. törvények szerint a városi illetőleg községi szülésznök betegség esetére biztosítási kötelezettség hatálya alá esnek. Erre vonatkozólag több rendelet is jelent meg. A korábbi rendeleteket most

annyanban módosítja a belügyminiszter, hogy azok a szülésznök, akiknek évi jövedelme a 2400 koronát meghaladja, nem esnek biztosítás alá. A leirat arról is intézkedik, hogy ha a szülésznök betegsége esetén a város részéről nincs biztosítva a megfelelő ellátás, abban az esetben is, ha jöve-

A Fővárosi és Nemzeti (Royal) Orfeum

elsőrendű művészei folyó hó 23-án és 24-én hétfőn és kedden

nagy kacagó estét

rendeznek

a Korzó-Moziban.

delmük meghaladja a fent jelzett évi összeget, a szülésznők biztosítás alá esnek.

Szabadkán körülbelül 50 letelepedett szülésznő van, míg a városi szülésznők száma 19. Szabadkán ugyan a szülésznők, a kisebb javadalmazásu tisztviselőkhez hasonlóan, a hivatalfőnök által kiállított igazolásra díjtalan orvosi

kezelésben és gyógyszerellátásban részesülnek a város szímlájára. Így tehát betegségük esetére biztosított van ellátásuk.

A rendelet különben még nem érkezett meg Szabadkára, de a szülésznők már nehezen várják, mert biztosításukról döntene. Ez pedig nagyon jól esnék nekik is.

NAPI HIREK.

— **Uj hittudományi doktor.** *Kufáni Ferenc* Kalocsa-főegyházmezei aldozópap, aki jelenleg tábori lelkész Péterváradon, az innsbrucki egyetemen megszerezte a hittudományi doktorátust.

— **Gyászmise** Mamusich Lázárért. Holnap, kedden délelőtt 10 órakor a Szent Teréz-templomban ünnepélyes gyászmise lesz, halálának első évfordulóján, a megboldogult polgármester, Mamusich Lázár lelküdvéért.

— **Aranymisés papok.** *Keszler Mátyás, Róka Lajos* ny. plébánosok és *Vidákovich Miklós* esperes, bástevárosi plébános a napokban ünneplik 50-ik évfordulóját pappá való felszentelésüknek. *Várady* érsek ez alkalomból mindhármukat mélegem üdvözölte és hozzájuk intézett elismerő sorokban Isten áldását kérte rájuk.

— **Elhunyt tanító.** *Kiss Béla* csantavéri tanító 53 éves korában szombaton délután meghalt. Temetése ma délután lesz Csantavéren.

— **A gabona ára a Bácskában.** A kormány rendelete szerint a buza ára Bács Bodrogye-megyében és Szabadkán mm-ként augusztus 31-éig 49 K, augusztus 31-től november 1-ig 47 K, november 1-től 44 K. A rozs és kétszeres 47:50 45:50 és 42:50 K, a zab 44 K, az árpa 45 K, a köles 46 K.

— **Bíróági kinevezés és áthelyezés.** Az igazságügyminiszter dr. *Beschán Sándor* szabadkai járásbíróági joggyakornokot a zentai járásbíróasághoz jegyzővé kinevezte és dr. *Mamusich József* zentai járásbíróági jegyzőt a szabadkai járásbíróasághoz áthelyezte.

— **Hírek az egyházmegyéből.** *Pokorny* szabadságot káplán egészségének helyreállítására végett *Gleichenbergbe* utazott. Ellátásának költségeit főpásztora fizeti. — *Haug Antal* tábori lelkészt hatósága a román frontra küldte egy közös ezredhez.

— **Hogy a krumpli?** Ha egyes feleletet akarunk erre a kérdésre adni, akkor azt kell mondani, 1 korona 20–1:60. Ennyiért adják a piacon. De hogy mennyi a maximális ára, azt csak a jó Isten tudja. Az Országos Közéletmezei Hivatal elnöke ugyan 62788. számú rendeletével a korai burgonya legmagasabb árát mértémszámként 50 (ötven) koronában állapította meg a további intézkedésig, amely árban a vasúthoz, illetőleg a hajóállomásig való szállítási költségei is befigyeltetnek; és van ugyanennek a *Kürthy* bárnak egy másik, régebbi rendelete is, mely szerint kicsinyben a városok polgármesterei állapíthatják meg az árakat: ne mi ilyen ármegállapításról eddig semmit sem tudunk és főként még mindig nem tudjuk: hogy a krumpli?

— **Kongregációi hir.** A Szent Anna kongregáció csütörtökön, július 26-án d. e. 10 órakor közös sz. áldozást végez a Szent Teréz templomban a béke elnyeréséért.

— **A fürdés áldozata.** Palánkán a napokban egy hajós fiatal felesége fürdeni akart az egyik Dunánál. Szerencsétlenségére azonban éppen olyan helyre ment, ahol a mély és erősen örvénylő víz elkapta és hirtelen elnyelte. Holttestét még nem találták meg.

— **Papok fölmentése.** *Koráni Elemér* kinevezett zombori főgimnáziumi hittanárt és *Werner Mihály* magyarkanizsai káplánt az érseki hatóság kérelmére a katonai szolgálat alól felmentették.

— **Leányok fényképei.** A zárda felső kereskedelmi iskolájának és a tanfolyamnak a növendégeit ezután értesítik, hogy a csoportfényképek már elkészültek és átvehetőek.

— **A kötő zsebéből is lopnak.** *Blesen Verona* kelebiai lánynak a kötője zsebéből tegnap reggel a szabadkai huszárcsapat kilepták 16 koronáját és a vasuti jegyét. A lány jelentette az esetet a piaci rendőrnek, de az a kapitányhoz utasította a városházára. Oda már föl sem ment, annyira nem bántotta az a rongyos 16 korona.

— **Kedélyes betörő.** Egyik elmúlt éjjel eddig még ismeretlen de a helyzettel úgy látszik jóismerős tolvaj járt Palánkán *Eisenhut Fülöp* vendéglős és *Grell Mihály* rőföskereskedő házában. Az első helyen bemenészkedett azokba a szobákba is, ahol a korcsmáros és családja aludt és elemelt körülbelül 600 K készpénzt, egy női arany órárt, egy pár fülbevalót és némi élelmiszert. A sikeres operáció után még néhány sort is írt a házigazdának, ezen tartalommal: Mindeat jól találtam. Minden jól aludt. Eljett boldogul *Eisenhut* ur.

— **Nevét persze elfelejtette** aláírni! Iaaen azután az egy-két házzal lejjebb fekvő *Grell* gazdag rőföskereskedő házába kelyezte át működésének terét, ahol ez inas szobából ruhaneműt és két revolvert vitt el. A csendőrség keresi a tettest.

— **Lopnak a templomból.** Isten-telen kezek most már még a templomot sem kimélik meg; meglepő-ják még az Istent is. A palicsi kápolnában fényes nappal, ugy déltájban a harmónium alól ellop-ták a szőnyeget és az imaszámoly-ról a piros bársony takarót. Csudálatos, hogy az esetet a fergalmas helyen senki sem vette észre.

— **Leszakadt a cirkusz.** Tegnap este háromszor is leszakadt a 3. helyen és az állóhelyen a közönség alatt a cirkusz padlója, olyan gyengén volt összetákolva az egész. Panaszkodnak, hogy az ülőhelyek is nagyon rozogák és több jegyet

adtak el, mint amennyi hely volt a pótszékeket a lovarda korlátjához állították, sőt sokan rá is ültek a korlátokra. Egy kicsit mégis jobban kellene vigyázni, mert csak véletlen, hogy tegnap is nem történt több baleset.

— **A tegnapi futballverseny.** Igen nagyszámú közönség előtt játszott tegnap a Zombori-uti pályán a pesti MTK a szabadkai MTE-vel. Az eredmény 11:1 (félidő 7:0) a budapestiek javára, kiknek remek kapcsolásai, összjátéka és kiszámításuk nagyon tetszett a nézőknek. Minden lefutásuk jóformán góllal végződött, bár a szabadkaiak is igyekeztek jól védeni. — Sokan panaszkodtak nálunk, hogy az első félidő végén egy tiszt — talán az MTE tagja — az ingyen publikumot a rendőrséggel elzavartatta a korláttól, föl a dombra. Talán jó volna inkább vászont, vagy deszkakorlátot oda állítani.

— **Kéménytűz.** Ma reggel 7 órakor a Petőfi-utcai Zsulyevics-féle házba hívták a tűzoltókat. Csak kéménytűz volt, melyet szerencsére hamar eloltottak.

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

— **Nyári szemüveg és napernyő.** A nagyvárosok aszfaltján visszaverődő fény igen kellemetlen és káros hatással van az emberi szemre. És ez a fény annál zavaróbb mert míg a felhőről jövő napfény elől szemünket más felé való nézéssel megvédehetjük, addig az alulról jövő fény elől nem védekezhetünk, mert járás közben kénytelenek vagyunk lábaink elé nézni. Ez az alulról jövő erős fény pedig nagyon ártalmas az emberi szemre. A vakító fény ellen legegyszerűbben úgy védekezhetünk, ha könnyű és széles karimájú kalapot hordunk. Ezért feltétlenül elítélendő nyáron át kis karimájú kalapok vagy sapkák viselése. Legbiztosabb védőszer azonban a vakító napfény ellen a *védőszemüveg*. De ne gondoljuk, hogy ezek között a leginkább elterjedt kék üveg a legjobb. A kék szemüveg könnyen átöcséjtja a napsugarakat és ezért sokkal inkább ajánlható az olyan védőszemüveg hordása, melyek a fény-sugarakat elnyelik. Ilyenek a *világosszürke üvegek*, melyeknek még az az előnyük is megvan, hogy nem annyira elötünök, mint a kék szemüvegek. Némi védelmet nyújt a nőknek a napernyő és a fáttyol. A fáttyolok közül a vörös vagy a biborszinűek a legcélszerűbbek, mert ezek legjobban elnyelik a vegyi színeket. A vörös színű napernyők viselésének is megvan a tudományos jogosultsága.

— **Magától értetődik.** „Nem szégyenled magadat, azt a kisfiut úgy megverni!“
„O, az nem tesz semmit, nincs neki felnőt bátyja, akitől tartanom kellene.“

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat* mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, *Rákóczi-utca 20.* szám.

Közgazdaság.

Hasznos tanácsadó.

Meggy pálinka készítése házilag. 1,7 kg érett meggyet palackba tesszünk, 1,28 deciliter szilvóriumot, 3 liter és 8 deciliter vízben fél kg cukrot adunk hozzá, valamint egész fahéjat, szegfűszeget és vaniliát tesszünk hozzá, ezt a keveréket állni hagyjuk és 3 hét múlva palackokba töltjük.

Diólikőr készítése. Vesszünk 20 diót, ezeket nagyrészt felvágjuk és fél liter jóféle pálinkába tesszük. Hozzáadunk 10 gramm fahéjat és 10 gramm szegfűszeget. Ezt a keveréket jól bedugaszolt palackba tesszük s 3–4 hétig a napon hagyjuk állni. Azután a folyadékot leszűrjük, összekeverjük 28 dekagramm hígassított cukorral és még 2 napig hagyjuk állni, azután filtrirazzuk.

Szerkesztői üzenetek.

Viador. Bécsnek 21 kerülete van, Budapestnek pedig 10.

Tutti frutti olasz szó, annyit tesz, hogy: minden gyümölcs. Különböző gyümölcsökből (pálinkában eltéve cukorral), vagy zöldegekből összeállított éték-fogas.

H. Topolya. A baromfi iránt érdeklődik? Eppen ma reggel a Petőfi-utcai piacon egy asszony 14 koronát kért egy pár kacsaért, melyeknek még semmi szárnyuk sem volt. Mikor az ur-asszony drágállotta, így felelt: Hát akkor vegyen 10 koronáért egy pár akkora csirkét, mint az öklöm! Es az asszony vett is, éppen akkorakat és éppen annyit. Most már Ön is tudja a szabadkai árakat.

P. K. Azt veti szemünkre, hogy gunyosan és humorosan irunk mindig a szabadkai állapotokról. Hát lehet másképp? Majd ha lesz csatorna, ha lesz egy toronyóra, ha nem kell félnapig tolongani a lisztért: akkor igen.

Szerdán és csütörtökön

A maharadzsa gyöngye

keleti regény négy felvonásban.

Főszereplő GÜNAR TOLNAIS.

A Király-színház szenzációs Fall operettjén k a STAMBUL RÓZSÁJÁNAK hasonlata. — Jegyek már kaphatók.

Kezdeté fél 6 és este fél 9 órakor.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugy szintén szájpádás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). *Schiffer Géza* vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, *Kossuth-u., Prokös-ház.*

Telefon Interurban 561.

MENETREND

Budapestről ér. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból ér. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14*
	5:23
Ujvidékről ér. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről ér. délelőtt	7:40
délután	12:42
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról ér. éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról ér. "	11:05
Zentára ind. "	4:33
Bajáról ér. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind. "	7:00
	5:05
Bácsalmásról ér. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen
= védve =

Reitter Oszkár

nagybecskereki nyug. főkapitány
és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-
szerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem méreg)
mely emberre és házi állatokra
nem ártalmas és fölülmul min-
den más irtószert. **1 doboz**
ára 5 K. mely elegendő kö-
rülbelül 60 patkány kiirtásához.
— Minden dobozhoz használati
utasítás van mellékelve. Ismer-
tető prospektust, melyben le-
van írva, hogy különféle gazda-
ságban hány adag használható,
kérésre ingyen küld a Patká-
nin gyár egyedüli árusítója, a
Torontáli Agrárbank Részvény-
társaság, Nagybecskereken.

Gázgyárban.

**két pár erős ígás ló
eladó.**

Nálunk beraktározott bur-
gonyás gyümölcsös ládák,
minden célra alkalmasak,
minden mennyiségben eladók.

Bánó és Bróder

városi irodájában, Kossuth-utca.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját, azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáférőknek érdekelt a bizto-
sítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasz-
nálásával, oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem ér-
hetnének el. E célból több **elsősorú magyar intézettel** valamit Európa
egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely
intézetek **500 millió koronán felüli alaptőke** és tartalékkal rendelke-
ven, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja
vagyonát. — Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felka-
rolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű
igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze,
mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű
helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáférőknek szakszerű és
lelküismeretes utba-
igazítással szolgál. **Dijaink a legminimálisabbak.**
Egyetlen elsősorú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz:
Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leány-
kiházasítási és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításo-
kat, ugyancsak családi elhárítási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben
fiatal plébánosok **Tűzbiztosításokat** száraz és gyújtó villamos-
is részesülhetnek. **Tűzbiztosításokat** pász ellen, rombolási károk
is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épüle-
teket, termést, állatokat, lak és ipari berendezés ket, árukat és gépeket. Lá-
bon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által oko-
zott károk ellen. — **Törés által okozott károk ellen** tűkür- és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szö-
vetkezetek, pénztézetek, áruaktárok
háztartási és iro-
daberendezéseket. **Rablás ellen** pénztári helyiségeket, valamint
pénztári kiküldöttöket. :: :: ::

Jégkár ellen mindennemű **Baleset ellen** bármily foglal-
mányokat. **Baleset ellen** közúsi egyént,
élethesszligani vasúti balesetbiztosítást egyszeri díjzáróval. — **Szavatossági**
biztosítást templomok, egyetek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák
közszégek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák szállodák
számára. **Automobilbiztosítást, óvadék és kezességi biztosítást,**
Eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást. —

Utípodgyász biztosítást,

Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáférőknek a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Kulcsár

fölvételek gazdaságba.

(Hadirokkant is lehet.)

Ajánlatok: „Központi iroda“
Deák-utca 5. szám alatt.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a
n. é. közönséget, igen tisz-
telt vevőimet és megren-
delőimet, hogy
**Varrógép-, kerékpár-
üzletemet és javító
műhelyem et áthe-
lyeztem a Deák-utca-
ba, Piukovics-féle ház, a
Sztantics és társai cég volt
helyiségébe.**

Stern Adolf.

Ásvány-, kenő-, henger és padló-olaj

kapható KERTÉSZNÉL Miklós-utca
40. a nagytemplom hája mögött.
Telefon 635. Telefon 635.

Értesítjük a T. Cz. kö-
zönséget, hogy folyó hó
23-tól (hétfő) kezdve sza-
bályszerű örlési igazolvány
átadása elenében elfogadunk
**mindennemű gabonát
vámörlésre.**

A Felsőbácskai Egyesült
Gőzmalom R. T.
(volt Szmolenszki-féle gőzmalom.)

Minden gyermek 20—30 koro-
nát kereshet naponta,
ha kőrös bogarakat szed, a melyek
orgonafákon nagy mennyiségben vannak.
Különként nyersen 10 koronát, szárítva
pedig 12 koronát fizet érte a Szent An-
tal gyógyszerár Szabadka, Szegedi-ut.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Novi Cirkvenica. Kirendeltségek: Hrejin, Tribalj, Grižano
Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket könyvecskőkre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A bető-
tekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindennemű értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.)
külföldi ére- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)
pupilláris biztosság, adómentes, mindennemű óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzletet, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Aruosztály: Árusít előnyös áron: legjobb belföldi gyártmányú vetőgépeket, kukoricakapáló és sor-
mivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.